

EKSTRA SANDUKO NYHEDSBREV

Marts 2020

Kære alle medlemmer, sponsorer og andre interesserede i Sanduko

TANKER FRA EN HJÆLPEORGANISATION MIDT I CORONAKRISEN

Mange Sanduko - Nyhedsbreve er igennem årene blevet skrevet og sendt ud herfra. Baggrunden for dette nyhedsbrev synes totalt anderledes og forandret. Verden, og netop hele verden, har totalt forandret sig inden for få dage og uger grundet den corona-pandemi, som vi alle står konfronteret med.

Bevidsthedsmæssigt er det svært at gribe konsekvenserne menneskeligt og økonomisk på verdensplan. Ingen ved, hvad det er for en verden, der venter os i fremtiden. Hvad er det hele kalder på for os mennesker over hele vores jordklode?

Troels Ussing og undertegnede – fra Sanduko – har været på en længere arbejdsrejse til vores forskellige projekter i februar og marts, men måtte lidt hurtigt rejse hjem før tid grundet lukning af grænser, i såvel Kenya, som Danmark. Og spørgsmålene bliver ekstra tydelige i dette bratte skift mellem verdensdele: hvad er det for en situation, vi står med i vores vestlige del af verden, hvordan kan krisen håndteres her, - og hvordan kan krisen håndteres i udviklingslandene, her tænker jeg naturligvis særligt på Afrika, hvor vi arbejder og har vores tætte arbejdsforbindelser og relationer. "Vask hænder ofte og grundigt" er et af de afgørende råd herhjemme, men i slummen i Nairobi, hvor størsteparten af f.eks. Mbagathiskolen børn lever, er der få vandhaner, og vandet i de gennemløbende floder er forurenset af menneskeligt affald. 75 % af de 645 millioner af mennesker, der lever i landområder i Afrika syd for Sahara har ikke faciliteter til at vaske hænder. "Hold afstand" er råd nummer to, men i slummen lever i tusindvis, ja millionvis af mennesker tæt, tæt, og det er fuldstændigt klart, at her er der tale om meget sårbare mennesker, der er totalt udsatte. Hvorledes vil situationen kunne håndteres i den store flygtningelejr Kakuma, hvor der foregår et waldorfpædagogisk arbejde, som vi før har beskrevet, blot for at nævne et par af de yderst problematiske situationer vi har tæt på. I Tanzania findes der en brugbar respirator! en kendsgerning, der bare taler sit eget sprog.

I sidste nyhedsbrev beskrev vi, hvorledes klimaforandringerne og de hertil knyttede konsekvenser med fødevaremangel og prisstigninger rammer de fattigste mennesker hårdest og hurtigst bl.a. i Kenya. Siden har der været et hårdt angreb af græshoppesværme. Endnu engang forstærkes denne tragiske situation nu. Den kæmpe store gruppe af de fattigste og svageste vil blive de mest udsatte for corona-smitten i lande, der ikke har nogen sundhedsmæssig eller økonomisk infrastruktur. Vi ved ikke, hvad der vil ske – nogen forventer en humanitær katastrofe i udviklingslandene i et omfang aldrig før set. De kommende uger, måneder vil vise det. I skrivende stund føles det blot som stilhed før storm, - en holden vejret over hele verden – en holden vejret på de forskellige waldorfskoler i Østafrika, hvoraf de fleste lige nu er lukket ned af myndighederne på ubestemt tid.

Men en ting er klart for os i Sanduko: vores fundraising og sponsorarbejde i Sanduko vil og må fortsætte, om end vi må finde nye veje igennem krisen. Behovet for hjælp er blot yderligere enormt. Sanduko vil fortsætte sin strategi: Vi må som partnere fortsat arbejde sammen med Afrika fra vores del af verden, og vi må fortsat yde vores del menneskeligt og finansielt ind i dette samarbejde.

Men! Der ER også mange glædelige lyspunkter i vores fundraising og sponsorarbejde. Over de seneste måneder er Sandukos antal af sponsorer steget betydeligt. Det har været med til at løfte den store moderskole i Østafrika Mbagathiskolen i Nairobis regnskab for 2019 på afgørende vis. Samtidig er det også klart, at denne stigning skal fortsætte i de kommende år, for at økonomien i skolens drift er bragt til et bæredygtigt niveau. Mange mennesker støtter vores arbejde, og vi møder en stærk og voksende interesse. Sammen med Mbagathiskolens sponsesteam arbejder undertegnede indenfor rammerne af en klar planlagt udviklingsstrategi med at skaffe flere sponsorer og yderligere donationer. Vi har netop i Sanduko været mellemlid imellem Mbagathiskolen i Nairobi og den svenske Vidarfond, der har ydet et beløb på 100.000 sv.kr til hjælp til dækning af mad til skolens 350 børn i 2020. Det er meget glædeligt også selv om, der fortsat skal findes 200.000 kr.! Mange mennesker herhjemme spørger til vores udviklingsarbejde og støtter os trofast med sponsorbidrag og donationer, og det er med stor glæde, at vi oplever skønne pludselige overraskelser: en flot donation fra en børnehave i København eller en mail fra et medlem, der er i gang med at arrangere indsamlinger og arrangementer til fordel for Sanduko. Jeres hjælp med at sende nyhedsbreve og appeller videre har også helt klart betydet en stærk udvidelse af Sandukos støttekreds. Det er alt sammen initiativer, som er med til at støtte og hjælpe, hvor behovet er stort. Og det hjælper med den megen varme og beredvillighed omkring hjælpearbejdet.

FRA VORES ARBEJDSREJSE

Lægger vi hele den mørke corona-skygge et øjeblik lidt bort har vi mødt mængder af stærke lyspunkter på vores rejse nu over de seneste måneder, der denne gang har været til Zimbabwe og Sydafrika , ud over et længere arbejdsophold på vores base, Mbagathiskolen i Nairobi.

Tendenserne overalt i det afrikanske waldorf-udviklingsarbejde på skolerne er:

- 1.Bestræbelser på at styrke samarbejdet imellem skoler, initiativer og imellem lande.
- 2.Bestræbelser på at være spydspidser for en ny grøn og bæredygtig udvikling.

To arbejds- og indsatsområder, der synes at være meget livsbekræftende og fremtidsrettede, og som vil blive prioriteret i dette nyhedsbrevs orientering.

STYRKELSE AF SAMARBEJDET

I en lang årrække , oprindeligt på initiativ fra Troels i Sanduko , har de østafrikanske waldorfskoler og waldorfinitiativer været forbundet i et samarbejde i den såkaldte East Africa Association, der mødes omkring to-tre gange årligt for at drøfte fælles anliggender og for at skabe fælles bærekraft i hele waldorfskoleudviklingen i de tre lande Kenya, Uganda og Tanzania. Mange spørgsmål af finansiel, samarbejds- og pædagogisk udviklingsmæssig karakter har været taget op gennem årene og styrket skolerne og deres bevidsthed om hinanden betydeligt. Sanduko har ved økonomisk støtte gennem årene gjort rejserne mulige for alle repræsentanterne fra de tre lande. En busrejse fra eks. Tanzania er ikke dyr, men er lang og hård i gamle skrumlende busser gennem et døgn.

Her i februar mødtes ligeledes et nyt forum, nemlig alle waldorf- skolerne nationalt i Kenya til et første samarbejds-møde, også initieret af Sanduko. Dette møde, der fandt sted på Mbagathiskolen, rummede naturligvis repræsentanter der fra , samt de to øvrige skoler i Nairobi, Woodland Waldorfschool og Nairobi Waldorf School, derudover fra Nanyuki Skole, som ligger nord for Nairobi. Mange fælles bestræbelser og udfordringer kunne drøftes på mødet, som nu vil gentages med måneders intervaller. Skolen i Kitale var ikke repræsenteret. Den ligger også nord for Nairobi og opstod oprindeligt i forbindelse med behovet for en skole til medarbejderbørn på en kaffeplantage. Denne skole er midt i meget store udfordringer med et nødvendigt køb af land og finansiering af en ny skolebygning med hjælp fra Sandukos store søsterorganisation "Freunde der Erziehungskunst".

Skolerne i Østafrika er stærkt privilegerede ved at have den her ofte omtalte deltids-waldorflærer-uddannelse, som i moduler finder sted på Mbagathiskolen med lærerkræfter fra Centre for Creative

Education i Cape Town. Det giver en meget stærk samlende bærekraft med et tydeligt resultat : mange meget dygtige og inspirerede unge lærere til skolerne i Østafrika. Men udfordringerne er der også : på Mbagathiskolen , der altid har haft det som sit mål at være skolen for de fattige børn, er det en konstant kamp at kunne få grundlag for en økonomi, der kan indebærer lønninger til lærerne på samme niveau, som skolerne, der har mange skolepengebetalende forældre.

Der er et stærkt ønske om f.eks. at få en uddannet eurytmist "til deling" til skolerne i Kenya. Et spørgsmål som vi i Sanduko på vores rejse drøftede i Cape Town med folk fra eurytmiuddannelsen på Centre for Creative Education. Et godt eksempel på en fælles arbejdsopgave for skolerne: fælles fundraising, social bevidsthed om hinandens behov og muligheder osv. Lad os se, hvad der kan udvikles.

Vores rejse bragte os også denne gang til projekter og besøg i Cape Town. Uden tvivl arbejder de waldorfpædagogiske skoler og initiativer også sammen her bl.a. i en sydafrikansk Waldorfskolefederation. Men i dagens Sydafrika mærker man samtidig, at waldorfskolerne er meget under pres i et land, der politisk, finansielt og menneskeligt står med enorme problemer. Waldorfskolerne må finde sin kraft midt i en voksende uro, angst, kriminalitet, og først og fremmest midt i store problemstillinger imellem grupperinger, hvide, sorte, farvede og en stigende tendens til vrede og oprør, som udløbere af et ikke løst apartheidproblem. Sydafrika lever i et meget trykkende spændingsfelt.

Alt dette er meget mærkbart på Centre For Creative Education, som vi i Sanduko i en lang årrække har støttet, og som vi nu også besøgte. På centeret findes en meget velfungerende undervisning sted af waldorfbørnehavelærere, waldorflærere og eurytmister. På heltids- læreruddannelsen er der store hold med omkring 24-26 studerende, men kravene fra staten er så omfattende, at der nærmere skulle være 36 for, at det skal kunne bæres økonomisk. Det er en ekstrem vanskelig situation for Centeret, der år efter år må kæmpe for dets økonomiske overlevelse og trods fantastisk undervisning hele tiden er truet. De beløb, der er tale om for at forbedre driften, er uden for Sandukos støttemuligheder, men vi ønsker at stå klar der, hvor vi kan hjælpe eksempelvis med fundraising for studerende.

I Kufunda Village uden for Harare mødte vi en overraskende stærk samarbejdskultur. En dansk/afrikansk kvinde har i en årrække arbejdet med at skabe et såkaldt "Landsbyfællesskab" ude i en fattig del af Zimbabwe, med bl.a. udviklingskurser for fattige kvinder, en opbygning af en waldorfskole for landsbyens beboere, en skole med nu 75 børn og som det sidste et omfattende og hastigt voksende biodynamisk landbrug på det 300 acre store område. En meget imponerende indsats, hvor det var en stor glæde at kunne bidrage med en workshop omkring pædagogik og antroposofi.

EN NY GRØN UDVIKLING

Dette leder videre til hele den grønne udvikling i Afrika. I Østafrika er vi vidne til en glædelig udvikling med et gennembrud af bio-dynamisk landbrug – en voksende interesse og kundskab synes at være tydelig. Ved hjælp fra biodynamikere i Europa finder kurser og omfattende vejledning sted, hvad der har resulteret i imponerende initiativer og resultater flere steder.

På Mbagathiskolen i Nairobi har der lige siden start været farm og dyrkning af grønsager til børnenes daglige måltider mad. For nogle år siden blev dyrkningen omlagt til biodynamisk drift med udvikling af præparater osv. En stor donation fra en tysk fond har netop nu gjort næste skridt muligt med opsætning af et solarsystem, der skal drive pumper til en stor vandtank, der igen skal forbindes med et nyt vandingsssystem lagt ud over hele landbruget. Dette nye vandingsssystem, der også er også blevet muligt gennem donationer fra Sandukos medlemmer, skal sikre stabile afgrøder specielt i de lange tørkeperioder.

Derudover giver donationen fra den tyske fond mulighed for opbygning af et lille drivhus, som særligt skal have fokus på dyrkning af tomater, en afgrøde som er blevet meget dyr i dagens Kenya, grundet den alt for megen vand, der har været gennem de seneste 4 måneder. De 8 store køer med kalve på skolens grund giver dagligt god gødning til landbruget og frisk mælk til skolens børn og voksne. Vi har ofte skrevet om det, men skolemåltiderne er radikalt afgørende for børnenes fysiske og psykiske situation, idet størsteparten af børnene er fra de mest fattige slumområder i Nairobi, hvor mad er en daglig kamp. Mange børn kommer til

skolen om morgenen uden at have fået mad; for mange af børnene er formiddagsgrøden og skolemåltidet midt på dage, det de får på daglig basis.

Solarenergien til landbruget vil i samarbejde med den tyske fond blive udviklet til også at erstatte al elektricitet på skolens grund – et meget afgørende økonomisk udviklingsskridt. Løbende workshops med lærere og forældre understøtter hele bevidstheden om en grøn profil på skolen.

Som nævnt var det meget imponerende, hvad der på meget kort tid er opnået af biodynamisk landbrug i den nævnte Kufunda Village i Zimbabwe. Et biodynamisk kursus skulle netop nu have fundet sted i Kufunda Village med folk fra andre afrikanske lande bl.a. også Kenya og Sydafrika, men er nu aflyst grundet corona-krisen. Landsbyen har som nævnt den meget store grund på de 300 acre, der er ved at blive udlagt til biodynamisk dyrkning. Store velordnede komposter og præparatproduktion er i udvikling.

Den grønne udvikling er alle stederne stærkt knyttet til hele den pædagogiske profil på skolerne i arbejdet med børnene. En for børnene arbejdsmæssig og sansemæssig fordybelse i jorden og dens liv synes at være en af de fremtidige byggesten i det pædagogiske arbejde i waldorfskolerne i Afrika. Her kan blot nævnes nogle få eksempler: I Uganda har mange af skolerne skolehaver, i Kenya på Mbagathiskolen dyrker børnene bl.a. majs, på waldorfskolen i Zanzibar er der opbygget en hønsefarm med ægproduktion, som børnene deltager aktivt i. Der er mange store og små eksempler på denne gode bæredygtige udvikling.

HVORLEDES VIL CORONA-SITUATIONEN RAMME BØRNE ?

Vores Sanduko-arbejde i Afrika fortsætter og ved siden af vores større fundraisingprojekter arbejdes der kontinuerligt med at søge nye sponsorer. Vi kan som altid kun opfordre alle, der måtte ønske det, til at gøre alvor af det og blive sponsor i Sanduko. Det er fortsat de 220 kr månedligt som kan sikre et underprivilegeret og fattigt barn på Mbagathiskolen et skoleforløb fra børnehaven op til og med 9.klasse.

Børnenes livshistorier og livsskæbner er ofte blevet beskrevet i nyhedsbreve, fattige børn, forældreløse børn, hjemløse børn, traumatiserede børn, der får en ny chance i livet gennem en afgørende pædagogik og skolegang. Hvorledes den nye situation med corona-krisen vil mærke disse børn yderligere må vi afvente og være klar til at handle på. En egentlig nødhjælpssituation kan opstå.

Kontakt Clara Ussing : sanduko@mail.tele.dk for yderligere information, herunder, hvorledes bidragene kan gøres fradragsberettigede.

Bliv også gerne medlem af Sanduko ved indbetaling af 200 kr. på vores konto i Merkur : 8401- 1502717

Dette kontingent gør vores arbejde i Sanduko muligt, idet alle andre bidrag går 100 % til Afrika-projekterne.

AFRUNDING

Vi sender jer alle de bedste hilsener med ønsket om godt håb i denne corona-tid. Vi vil holde jer opdaterede omkring udviklingen ved skolerne i Afrika i forhold til den truede situation, som Afrika og dets børn og voksne står over for.

For Sanduko

Clara Ussing